SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	23/10050
Dok.nr:	24/38442
Arkiv:	FE-033
Saksbehandler:	Oddbjørg Birkelid
Dato:	26.11.2024

Fritak fra politiske verv - representant fra Høyres valgliste
Søker: Sally Nord

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 087/24	Kommunestyret	16.12.2024

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Kommunestyret gir Sally Nord fritak fra politiske verv for resten av valgperioden.
Ivaretakelse av politiske verv anses å kunne medføre en vesentlig ulempe for henne. Hjemmel for vedtaket er kommuneloven § 7-9 annet ledd.

Kommunestyret behandling - 16.12.2024 - PS-087/24

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunestyret PS - 087/24 VEDTAK:
Kommunestyret gir Sally Nord fritak fra politiske verv for resten av valgperioden.
Ivaretakelse av politiske verv anses å kunne medføre en vesentlig ulempe for henne. Hjemmel for vedtaket er kommuneloven § 7-9 annet ledd.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder søknad om fritak fra politiske verv.

FAKTA I SAKEN
Sally Nord har søkt om fritak fra sine politiske verv. Søknaden begrunnes i flere forhold, heriblant helsemessige, arbeidsrelaterte og velferdsmessige som medfører at hun opplever en vesentlig ulempe ved å fortsette i sine verv. Hun oppgir at situasjonen hennes har endret seg siden hun samtykket i å bli

valgt. Hun opplyser at det er utfordrende å drive egen bedrift og utviklingen i hennes situasjon samlet gjør det nødvendig å prioritere andre oppgaver i tiden fremover.

Sally Nord er varamedlem til kommunestyret, varamedlem til driftsutvalget og varamedlem til styret i Kulturfabrikken Sortland KF.

Lovanvendelse
Kommunelovens § 7-9 har bestemmelser om uttreden og fritak, og lyder slik:

"En folkevalgt som ikke lenger er valgbar til et folkevalgt organ, trer endelig ut av organet. En folkevalgt som er registrert som utflyttet fra kommunen eller fylkeskommunen, og derfor ikke lenger er valgbar, kan likevel tre inn igjen i vervet hvis han eller hun flytter tilbake igjen innen to år.

Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne, kan kommunestyret eller fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden. Når søknaden vurderes, skal det legges vekt på om grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt. Den som ikke har nådd stemmerettsalderen, har krav på fritak hvis han eller hun søker om det.

En folkevalgt som har fått innvilget midlertidig fritak, har ikke rett til å tre inn igjen i vervet før fritaksperioden er over."

Retningslinjer
Om vesentlig ulempe jf. § 7-9, annet ledd er det i Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-2019-4, sagt at:

«Som vesentleg ulempe for den folkevalde personen vil typisk vere hans eller hennar si helsetilstand, arbeidsforhold, familieforhold eller andre velferdsgrunnar. Ulempa må som utgangspunkt gjelde den folkevalde personen sjølv, og det skal normalt ikkje vere fritaksgrunn at for eksempel arbeidsgivaren ikkje er nøgd med at han eller ho er borte for å delta i møte i folkevalde organ. Det skal ikkje vere kurant å gje fritak frå eit folkevald verv, og lova krev at ulempa med å forsette i vervet skal vere vesentleg. Når kommunestyret handsamar søknaden, skal dei legge vekt på om grunnlaget for søknaden var kjend då personen ga sitt samtykke til å bli vald til vervet. Ein folkevald person som ikkje har nådd alderen for røysterett, har krav på fritak dersom han eller ho ber om det.»

VURDERING
Søknaden om fritak skal vurderes etter kommunelovens § 7-9, annet ledd.

Nord oppgir selv at den situasjonen hun er i nå ikke var kjent da hun samtykket til å bli valgt. Det er en kombinasjon av flere forhold som har oppstått, som gjør situasjonen utfordrende og som samlet gjør det nødvendig å prioritere andre oppgaver i tiden fremover.

Med lovens formulering *«Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne»*, må man anta at den folkevalgtes egen oppfatning av ulempens omfang må tillegges vekt. Kommunedirektøren legger dette til grunn og anbefaler at Sally Nord gis fritak fra sine politiske verv for resten av valgperioden.

Såfremt fritak gis, skal det i henhold til kommunelovens § 7-10, tredje ledd, velges nytt varamedlem til driftsutvalget. Det legges fram egen sak om slikt valg.

For kommunestyrets del, blir det et varamedlem mindre på Høyres liste. Varamedlemmene som står etter Sally Nord på varalisten rykker opp i den rekkefølge de er valgt. Ordfører må vurdere om det er behov for nytt valgoppgjør etter valglovens §14-2, annet ledd. I så fall framlegges dette i egen sak til valgstyret.

For styrevervet til Kulturfabrikken gjelder særskilte bestemmelser for kommunale foretak i kommunelovens kapittel 9, der lovens § 9-7, annet ledd, sier at *"Når særlige forhold foreligger, har et styremedlem rett til å tre ut av styret før valgperioden er over."* De ordinære bestemmelsene i kommunelovens § 7-9, annet ledd, der kommunestyret etter søknad kan frita den folkevalgte for verv i folkevalgte eller andre kommunale organ kommer dermed ikke til anvendelse for styreverv i kommunale foretak.

KONKLUSJON
Det gis fritak som omsøkt.